

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрінің
20 жылғы «» _____
№ ____ бұйрығына Қосымша

Қазақстан Республикасы Білім
және Ғылым
министрінің 2013 жылғы 3 сәуір
№115 бұйрығына Қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған бар білім алушыларға арналған
бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптары үшін «Сөйлеу тілінің даму
кемшіліктерін түзету» оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1 тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптары үшін «Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету» оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі Заңының 19-бабының 1-тармағына сәйкес әзірленді.

2. Бағдарламаның мақсаты – жеке психикалық және дене дамуының мүмкіндіктер мен танымдық қабілеттерді ескере отырып, оқуға сәтті бейімделу үшін және одан әрі әлеуметтену үшін тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар білім алушылардың ауызша және жазбаша тілінің бұзылуын түзету.

3. Бағдарлама мақсаттары:

1) білім алушылардың есту, көру, кинестетикалық және кеңістіктік қабілеттерін дамытуға ықпал ету;

2) сөйлеу тыныс алуының, дауыс түзілуінің және артикуляцияның синхрондылығын, саусақтар мен қолдардың қимылдарын үйлестіруді, артикуляциялық және жалпы моториканы қалыптастыру;

3) сөйлеу дағдыларын жетілдірудің психологиялық алғышарттарын қалыптастыру: зейіннің тұрақтылығы, байқампаздық, есте сақтау қабілеті, ауысу қабілеті, өзін-өзі бақылау әдістері, танымдық белсенділік;

4) әр түрлі коммуникативті мәселелерді шешу қабілетін дамыту;

5) тіл нормалары, тілдік құралдар туралы білімдерін тереңдету;

6) сөйлеу мәдениетін, сөйлеу этикетінің ережелерін қоғамда қолдана білу;

7) сөйлеу дыбыстарының дұрыс айтылуын қалыптастыру және автоматтандыру;

8) сөйлеудің жалпы түсінікті болуына, оның дикциясы үшін жеке жауапкершілікке деген ұмтылысты дамыту;

9) Жеке оқу мен жазудың бұзылуын жеңу және алдын алу.

2 тарау. Оқу үдерісін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері

4. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар балалардың көпшілігінде мидың сөйлеу қозғалтқыш анализаторының ерте зақымдануы, қоршаған орта туралы білімі мен ойларының аздығы, пәндік-практикалық іс-шаралар мен әлеуметтік байланыстардың жеткіліксіздігі, дұрыс емес тәрбие (гиперопека) нәтижесінде сөйлеу тілі бұзылады.

5. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар кезінде негізгі сөйлеу тілінің бұзылысы дизартрия болып табылады.

6. Дизартрияда сөйлеу тілі және қозғалыс бұзылыстары арасындағы клиникалық және патогенетикалық ортақтық байқалады – патологиялық тоникалық рефлексдердің ұзақ уақыт сақталуы артикуляциялық аппараттың бұлшықет тонусына теріс әсерін тигізеді, бұл келесіні анықтайды:

- 1) тіл бұлшықеттерінің жоғарылауы, төмендеуі немесе дистониясы;
- 2) тыныс алудың қиындауы, дауыстың пайда болуы, ауызды ерікті түрде ашу, тілдің алға және жоғары қозғалысы;
- 3) артикуляциялық бұлшықеттерде зорлықшыл қозғалыстарының (гиперкинездер мен треморлар) және синкинезиялардың (еріксіз ілеспе қозғалыстар) болуы;
- 4) артикуляторлық қозғалыстарды үйлестірудің бұзылуы (атаксия);
- 5) кинестетикалық қабылдаудың жеткіліксіздігі және нәтижесінде сөйлеу тілінің дыбысты айту жағының бұзылуы.

7. Дизартрияның жетекші ететін бұзылыстар – сөйлеу тілінің және просодиканың дыбыстық-айтылу жағының бұзылысы (сөйлеу тілінің әуезді-интонациялық және темпті-ырғақты сипаттамалары), сондай-ақ сөйлеудің анық еместігін, дыбыстың түсініксіздігін және бұлыңғырлығын көрсететін сөйлеу тілінің тыныс алуы, дауысы және артикуляциялық моториканың бұзылысы.

8. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар балалардың дизартриясы ерекше белгілермен сипатталады:

- 1) дыбысты айту бұзылуының тұрақты сипаты және оларды жеңу қиындықтары;
- 2) дауыссыз дыбыстардың ғана емес, дауысты дыбыстардың да айтылуының бұзылуы (орташалану немесе қысқару);
- 3) ысқырық және ызың дыбыстардың қате (тісаралық және бүйірлік) айтылуының басым болуы;
- 4) қатты дауыссыз дыбыстарды ұяндануы (жіңішкеру).

9. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар балаларда дизартриялық бұзылыстың ауырлығының 4 дәрежесі бар:

- 1) дыбысты айту бұзылысын баланы тексеру барысында маман ғана анықтайды;
- 2) айтылымның бұзылысы бәріне байқалады, бірақ сөйлеу тілі басқаларға

түсінікті;

3) сөйлеу тілі тек баланың жақындарына түсінікті;

4) сөйлеу тілі жоқ немесе түсініксіз, тіпті баланың жақындарына да түсінікті – анартрия.

10. Анартрия (сөйлеудің толық болмауы немесе толық болмаудың қасы) орталық жүйке жүйесінің ауыр зақымдануларында байқалады, сөйлеу аппаратын басқарудың бұзылуы аясында айқын орталық сөйлеу мотор синдромдарында көрінеді, сондықтан анартриямен ауыратын баланың мүмкіндігінше толық және ерте әлеуметтік бейімделуін қамтамасыз ету үшін оны бағдарламада «Психогимнастика элементтері және байланыс» 1.4-бөлімінде ұсынылған балама және паравербалды коммуникация құралдарына үйрету қажет.

11. Дизартриядан зардап шегетін балалардың көпшілігінде сөйлеу тілінің лексикалық-грамматикалық құрылымының өзіндік бұзылыстары, сөздіктің сандық және сапалық шектеулері және оның баяу қалыптасуы байқалады: мектепте оқудың басында да, тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар балалардың көпшілігі сөйлемдерді құруда грамматикалық құралдарын қолдана алмайды.

12. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар балаларда жазбаша тілдің бұзылуы – дислексия және дисграфия – фонематикалық есту қабілетінің бұзылуымен, форманы көру арқылы қабылдаумен, оптикалық-кеңістіктік көріністердің жеткіліксіз дамуымен, фонематикалық қабылдаумен, ұсақ моториканың бұзылуымен байланысты.

13. Сөйлеу, психикалық функциялардың, қозғалыс саласының даму ерекшеліктерін, әртүрлі анализаторлық жүйелердің қызметін жан-жақты кешенді (логопед-мұғалімнің, дефектолог-мұғалімнің, балалар невропатологының, ЕДШ дәрігерінің қатысуымен) тексеру тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар баланың сөйлеу тілінің дамуындағы кемшіліктерге объективті баға беруге және оларды түзетудің оңтайлы жолдарын анықтауға мүмкіндік береді.

14. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар баланың зияты неғұрлым жоғары болса, сөйлеудің даму динамикасы соғұрлым жақсы болады, логопедиялық жұмыстың нәтижелері оң болады.

15. Осы Бағдарлама контекстінде ауызша және жазбаша тілдің бұзылуын жеңу бойынша жұмыстың бағыты жалпы дидактикалық және арнайы қағидаларды анықтайды:

1) гуманизмді – баланың мүмкіндігіне деген сенім, субъективті, оң көзқарас;

2) жүйелілікті – баланы біртұтас, сапалы өзіндік мінезді, серпінді дамып келе жатқан субъект ретінде қарау; оның сөйлеу тілі бұзылыстарын психикалық дамудың басқа тараптарымен өзара байланыста қарау;

3) реалистікті – баланың нақты мүмкіндіктері мен жағдайын, диагностика мен түзете-дамыту жұмыстарының бірлігін есепке алу;

4) онтогенезді – логопедиялық әсер ету әдістемесін әзірлеу кезінде сөйлеу тілінің әртүрлі формалары мен функцияларының қалыптасу заңдылықтары мен реттілігі ескеріледі деп болжайды;

5) этиопатогенезді – логопед жеке сөйлеу тілі бұзылыстарының факторлары мен механизмдерін ескереді.

16. Бағдарламаны тиімді іске асыруды оқу үдерісін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері қамтамасыз етеді:

1) түзете-дамыту жұмысы барысында логопед-мұғалім жасына тән жетекші қызмет түріне сүйенетін ісәрекеттік тәсілдеме;

2) логопед-мұғалім баланың жеке ерекшеліктеріне, жұмыс мақсаттарына байланысты түзете-дамыту жұмысының мазмұнын, түрлері мен әдістерін өзгертетін жеке-сараланған тәсілдемені;

3) дыбыстың айтылуына, фонематикалық үдерістерге, лексикаға және сөйлеудің грамматикалық құрылымына түзете-дамыту әсерлерінің міндетті өзара байланысын қамтитын жүйелік тәсілдемені.

17. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар білім алушылармен логопедтік жұмыстың ерекшеліктері:

1) визуалды, аудио және тактильді көрнекілікті қолдана отырып, анализаторларды барынша көп қосу;

2) манипуляциялық әрекеттерді орындай отырып, саусақтардың нәзік қимылдарын дамыту;

3) балалардың еліктеу қабілеттеріне және көрнекі-әрекеттік ойлаудың сақталған мүмкіндіктеріне сүйене отырып, логопедтік ырғақ элементтерін кеңінен қолдану;

4) танымдық қажеттіліктерді қоздыру үшін негізгі эмоцияларды өзектендіру;

5) материалды қарапайым элементтерге егжей-тегжейлі бөлу: оқыту әр элемент бойынша жүзеге асырылады, содан кейін ғана олар тұтастай біріктіріледі, ал білім алушылар жалпылауға жеткізіледі;

6) логопедтік материалдың көп қайталануы, оны жаңа жағдайда қолдану;

7) баланың кішкентай оқу жетістіктерін міндетті түрде бекіту және эмоционалды бағалау.

18. Көмек нәтижелілігін қамтамасыз ету үшін логопед-мұғалім арнайы әдістер мен тәсілдерді қолданады:

1) сөйлеу тілі материалын беру тәсілдері бойынша:

а) репродуктивті (жаттығу жүйесін орындау);

б) проблемалық баяндаманы (кеңейту үшін материалды түсіндіру; проблемалық жағдай, логикалық жаттығулар);

в) даралық-ізденістік (сөйлеу тілі құралдарын шығармашылық қолдану, алгоритмдеу, сындарлы жаттығулар);

2) білім көзі бойынша:

г) практикалық (даярлық, еліктеу-орындау, түзету, шығармашылық жаттығулар; дидактикалық, рөлдік, іскерлік, ойындар; модельдеу; ұсақ және

жалпы моторикаға арналған жаттығулар; оқу және анықтамалық әдебиеттермен жұмыс);

д) көрнекі (графикалық, символдық, иллюстрациялық, табиғи);

е) ауызша (сөз, логопедтің әңгімесі, әңгімелесу, жаңғырту); сөйлеуді талдау: фонетикалық, морфологиялық, синтаксистік талдау;

3) логопедтік әсер етудің айрықша әдістері:

ж) сараланған логопедтік массаж (тынымды массаж немесе ынталандыратын массаж), зондтық массаж, нүктелі массаж. акупрессура,

з) пассивті және белсенді артикуляциялық гимнастика, тыныс алу және дауыс жаттығулары,

и) жасанды жергілікті контрастотермия (гипо-және комбинациясы гипертермия).

19. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 22.01.2016 жылғы №70 бұйрығына сәйкес оқушылардың ынтасын арттыру, сөйлеу-ойлау операцияларын неғұрлым сапалы қалыптастыру (талдау, синтездеу, салыстыру, абстракциялау, жалпылау), тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар балалардың қатысуымен логопедтік сабақтарда әртүрлі көрнекілікті пайдалана отырып, анализаторларды барынша қосу үшін дидактикалық даму ортасын орынды жайластыру жағдайында оқытудың, түзетудің және дамытудың техникалық құралдары кеңінен қолданылады:

1) Тактильді панельдер, әртүрлі мөлшердегі түйіршіктері бар пуфик-кресло, пластикалық мөлдір шарлары бар құрғақ бассейн, массаж ролигі, «Бочча» добы (салмағы 275 г, шеңбері 270 мм), тренажерлерге арналған еңкейтілетін Панель (қолдар мен саусақтарды дамыту үшін), Вертикализатор, ауырлататын құрал (500 г, 1 кг, 2 кг), Массаж кушеткасы – сөйлеу тілінің психофизиологиялық базасын, сенсорлық үдерістерін және релаксациясын дамытуға арналған;

2) Жеке логопедтік сабақтарға арналған айна, топтық логопедтік сабақтарға арналған қабырға айнасы, логопедтік зонд (көмекші, массаж және қойылымдық), логопедтік шпатель, акустикалық қабырға тактильді панелі, «Айтылу. Дыбыстар әлемі» - альбомның электронды нұсқасы, дыбыстық сигналды бейнелейтін «Логопедтік тренажер» – ойын терапиясын қолдана отырып, дыбыстың айтылуы мен просодикасының бұзылуын жоюға арналған;

3) Лексикалық тақырыптар бойынша реттелетін үстел ойыны немесе ойыншық, бағдарламалық жасақтамасы бар үстел сөйлеу құрылғысы, 100 хабарламаға 20 түйме, логиканы дамытуға арналған интерактивті дыбыс тақтасы; сөйлеудің лексикалық-грамматикалық құрылымын дамыту бойынша практикалық жұмысты ұйымдастыруға арналған үш өлшемді аксессуарлары мен карточкалары бар мультимедиялық интерактивті оқыту бағдарламалық-әдістемелік кешені;

4) «Сөйлеу тілі коммуникациясын игеру және дамыту үшін сөйлеу жаттықтыру-коммуникаторы» ассистивті (қолдаушы) құрылғыны логопед-мұғалім тиісті дәрежеде толық фразалық сөйлеуді және ауызша қарым-қатынас

құралдарын меңгермеген білім алушылармен жұмыста пайдаланады.

20. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар білім алушылардың неврологиялық және психо-физикалық ерекшеліктерін, сөйлеу тілі бұзылыстарының полиморфизмі аясында олардың жұмыс қабілеттілігінің төмендеуін ескере отырып, логопед-мұғалім мультимедиялық, электронды құрылғыларды санитарлық нормалар мен ережелерге қатаң сәйкес, шектеулі және қатаң мөлшерде дәстүрлі (нақты) дидактикалық ресурстарға артықшылық бере отырып, кеңінен қолданады:

- 1) «тарату парақтары» (карточка, суреттер, пазлдер)
- 2) флипчарт, маркерлер;
- 3) жас санатына сәйкес келетін әдебиеттер, оның ішінде кітаптар, әңгімелер, өлеңдер, мен суреттері бар брошюралар; халық және авторлық ертегілер;
- 4) жасына сәйкес келетін журналдар
- 5) түпнұсқа материал: постерлер, демонстрациялық панно және карталар;
- 6) ұлттық киімдегі қуыршақтар, сахналау мен драмалық ойындар және ұлттық ойындарға арналған – декорациялар мен аксессуарлар.

21. Әрбір жаңа артикуляциялық қозғалысты пысықтау келесі ретпен жүргізілуі керек:

- 1) іс-әрекет көрсетілімнен кейін ересек адаммен бірге орындалады;
- 2) іс-әрекет еліктеу бойынша орындалады;
- 3) іс-әрекет үлгі бойынша орындалады;
- 4) іс-әрекет ауызша нұсқауларға сәйкес орындалады.

22. Бағдарлама бірқатар шарттарды орындау кезінде жалпы білім берудің негізін қалады:

1) жалпы білім беретін пәндер бойынша мұғалім логопед-мұғалімнің жетекшілігімен сабақтар мен сабақтарға өзара қатысу үдерісінде және қорытындысы бойынша білім алушылардың әрқайсысының сөйлеу дамуының жай-күйі, әлеуетті мүмкіндіктері мен перспективалары туралы кәсіби білімнің толық бейнесін қалыптастырады;

2) оқу пәндерімен пәнаралық байланыс орнатылады: «Тіл және әдебиет», «Әліппе, сауаттылықты оқыту», «Әдеби оқу», «Әлемді тану», «Түзету ырғағы», «Қоршаған әлеммен танысу және сөйлеуді дамыту», оларды зерттеу кезінде логопедтік сабақтарда қалыптасатын коммуникативті және басқа да сөйлеу дағдылары бекітіледі және дамиды.

3 тарау. «Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету» оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

1 Параграф. «Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету» пәнінің мазмұны

23. 0-4 сыныптарда «Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету» пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 0-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 96 сағат;
- 2) 1-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 99 сағат;
- 3) 2-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
- 4) 3-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
- 5) 4-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі «Қазақстан Республикасының бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №8170 болып тіркелген).

24. «Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету» пәнінің негізгі мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»;
- 2) «Сөйлеуді тыңдау және түсіну»;
- 3) «Сөйлеу»;
- 4) «Оқу және жазу».

25. «Психологиялық сөйлеу базасы және просодика» бөлімінде бөлім бойынша бағыттары бар:

- 1) тактильді, көру және есту гнозисі және праксис;
- 2) моторика және кеңістіктік түсініктер ;
- 3) интонация, сөйлеудің қарқыны және ырғағы;
- 4) психогимнастика элементтері.

26. «Сөйлеуді тыңдау және түсіну» бөлімінде бөлім бойынша бағыттары бар:

- 1) сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату;
- 2) сөйлеу тілін түсіну.

27. «Сөйлеу» бөлімінде бөлім бойынша бағыттар бар:

- 1) сөздің дыбыстық-буындық құрылымы;
- 2) лексикалық-грамматикалық жүйе;
- 3) ауызша байланыстырып сөйлеу тілі.

28. «Оқу және жазу» бөлімі бөлім бойынша бағыттарды қамтиды:

- 1) оқу;
- 2) жазба;
- 3) орфография негіздері.

29. Бағдарламаның 0 сыныпқа арналған негізгі мазмұны:

1) сөйлеу тілінің психологиялық базасы және просодика: қоршаған шындықтың дыбыстарын тыңдау, есту шоғырлануын көрсету, белгілі бір және абстаркті бейнелердегі таныс заттардың визуалды бейнелерін тез тану, дыбыстық ынталандыруды күші, сапасы және бағыты бойынша ажырату;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: екі-үш сатылы нұсқауларды көмекші сөздермен түсіну, мәтін мен мәтін еместі ажырату (кездейсоқ тіркестер жиынтығы), оқиғаны және оның деформацияланған нұсқасын салыстыру;

3) сөйлеу: артикуляция мүшелерімен, артикуляциялық қозғалыстардың кинетикалық және кинестетикалық негіздерімен танысу, дикциялық жаттығулар және барлық дыбыстарды барынша қолжетімді деңгейде анық айту, бір буыннан екіншісіне ақырын ауысу арқылы сөздің буын құрылымын жаңғырту;

4) оқу және жазу: әліппені, әріптің атауындағы және фонеманың дыбысындағы айырмашылықтарды зерттеу, берілген дыбыстар мен әріптерге сөздерді таңдау, буынды және дыбыстық құрамы бойынша сөзді талдау, дыбыстардың саны мен реттілігін және сөздегі дауысты дыбыстың орнын анықтау.

30. Бағдарламаның 1-сыныпқа арналған негізгі мазмұны:

1) сөйлеудің психологиялық базасы және просодика: таныс заттардың символдық және үзік сызықты кескіндерін тану, ұқсас заттарды атау және сипап қарап дифференциалау, әр түрлі модальділікті қабылдау процесінде заттарды топтастыру, қатты және ақырын, жоғары және төмен дауысты ажырату;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: барлық берілген дыбыстарды есту және ажырату, тыңдалған мәтіннің жалпы нақты және контекстік мазмұнын қабылдау және түсіну, сөйлемді одан алынған сөздер жиынтығымен салыстыру, тақырыпты сурет пен сөзбен байланыстыру, «сөз» ұғымын игеру, жалпылама сөздерді таңдаумен заттарды жіктеу;

3) сөйлеу: дыбыстардың анық айтылуы: оқшауланған позицияда, сөздің буынды құрылымын бір дауыссыздан екінші дауыссызға ақырын ауысу арқылы жаңғырту; бұзылған дыбыстарымен жұмыс; әртүрлі объектілерді, олардың бейнелерін атау және осы объектілерді негізгі қасиеттері бойынша сипаттау, контекстен сөздердің лексикалық мағынасын тауып, белгілеу;

4) оқу және жазу: сөздердің, сөз тіркестерінің және сөйлемдердің айтқаннан естігенін жазу, олардың жазылуы айтылуымен сәйкес келмейді, сөздің сызықтық дыбыстық схемасын құру, жеке оқудың бұзылуының алдын алу және жою – фонематикалық, оптикалық, мнестикалық, аграмматикалық және семантикалық дислексия элементтері, таңдамалы, бағалау және аналитикалық оқу.

31. Бағдарламаның 2-сыныпқа арналған негізгі мазмұны:

1) сөйлеудің психологиялық базасы және просодика: кеңістіктік және уақыттық көріністерді нақтылау, бір мезгілде ұсынудан 5 элементтен тұратын аралас қатарларды жаңғырту, үлгі бойынша 3-5 массаж әдістерін қолдана отырып, саусақтар мен қолдардың өзін-өзі массаж жасау, «көз-қол» үйлестіруді, ұсақ және жалпы моториканы дамытуға арналған жаттығулар, ассоциативті және логикалық қатарлар мен тізбектерді құру және музыкалық фрагменттің негізін маршты және вальсті ырғақпен жаңғырту, тыйым салынған позаға (мимикалық және жалпы) тапсырмаларды орындау үшін мұғалімнің бұйрығымен релаксация;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: буын мен сөздегі дауысты және қатаң дауыссыз дыбыстардың кинестетикалық анализаторына сүйене отырып, естуді ажырату, негізгі грамматикалық категориялар бойынша импрессивті сөздікті толықтыру, нақтылау және жүйелеу («Қайда екенін көрсет...»), сөздің позициялық моделін құру, салыстыру және ажырату, әңгіме және оның деформацияланған нұсқасы «-дан,-ден,-нан,-нен,-тан,-тен, жуық, арқылы, арасында» көмекші сөздерін (демеулік) түсіну;

3) сөйлеу: ашық және жабық буындарды тоғысусыз айту кезінде артикуляцияның бір әдісінен екіншісіне біртіндеп ауысу, ең көп қолданылатын етістіктер, зат есімдер мен сын есімдер арқылы сөздікті кеңейту, синонимдер мен антонимдердің мағыналарын нақтылау, тікелей және ауыспалы мағыналарды түсіндіру, сөзжасам бойынша практикалық жаттығулар (морфемалық талдау және сөз синтезі) және «келісу» мен «басқару» байланыс парадигмасындағы сөз түрлендіру;

4) оқу және жазу: әртүрлі дереккөздерден ақпарат алу, кинетикалық және графикалық ұқсастықтары бар әріптер жұбын ажырату, баспа және жазбаша мәтіндерден көшіру жаттығуы, жеке түзетілген дыбысы бар сөздерді буындар бойынша біртіндеп оқу.

32. Бағдарламаның 3-сыныпқа арналған негізгі мазмұны:

1) сөйлеудің психологиялық базасы және просодика: стереогноз үдерісінде заттарды жалпы негіз бойынша топтастыру; қуаныштың, қайғының, таңданудың мимикалық бет-әлпеті арқылы көргенге деген көзқарасын көрсету, фонопедиялық және просодикалық жаттығуларды қолдана отырып, сөйлеу тілі тынысын, дауысын дамыту, сөйлеу қарқынын, ырғағын, интонациясын өзгертуге арналған тапсырмалар, ауызша және фразалық логикалық екіпінін қоюмен сөйлеу тілі поэтикалық ырғақтарын жаңғырту, қорқыныш пен басқа да жағымсыз эмоцияларды жеңуге арналған арнайы жұмыс;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: ұсынылған фонеманы өндіру тәсілі ретінде қолдың көмегімен тоғысымды, саңылауды, дірілді немесе жарылысты модельдеу, грамматикалық мәні туралы морфемалардың (түрі, септік жалғау, тәуелдік жалғау, уақыты) түсініктерін толықтыру, нақтылау және жүйелеу, берілген дыбысты есту арқылы тану, пароним сөздердің құрамына кіретін оппозициялық дыбыстарды ажырату;

3) сөйлеу: әрбір «кезекші» (қойылған) дыбысқа таза сөздерді жаттау және айту, зат есімдердің жұрнақты сөзжасамында жаттығу, морфемалық ұқсастық қағидаты бойынша сөздікті топтастыру, ішкі\семантикалық бағдарламалау процесінде сөйлеу\тілдік талдауды, синтезді, салыстыруды, жалпылауды дамыту бойынша жұмыс (тірек сөздер мен модельдер бойынша сөйлемдерді модельдеу және құрастыру, суреттер бойынша, бақылаулар бойынша, көрген, бастан кешкен және естіген/оқыған әңгімелер, фразеаралық байланыс құралдарын қолдана отырып, монолог және диалогтық нысандарда мәлімдеме құру);

4) оқу және жазу: минутына 25-30 сөз қарқынымен қарапайым мәтіндерді дұрыс және мәнерлеп оқу, тапсырма бойынша фрагментті табу, сөздегі қате

орынды, күшті және әлсіз фонемаларды анықтау, сөздің позициялық моделін құру, адамдардың аттарында, жануарлардың лақап аттарында бас әріпті қолдану.

33. 4-сыныпқа арналған бағдарламаның негізгі мазмұны:

1) сөйлеудің психологиялық базасы және просодика: психогимнастика элементтерінің көмегімен психикалық бұлшықетті және эмоционалдық кернеуді автотренингтер түрінде алып тастау тәсілдері (эртүрлі бұлшықет топтарының дәйекті релаксациясына өзіне-өзі гипноз формуласын ұсыну, формуласын іштей қайталау, формула бойынша әрекет ету), сергіту сәттер (сигнал бойынша басталуы мен аяқталуы), релаксация этюдтары, релаксацияға ықпал ететін музыкалық сүйемелдеумен қозғалу, айнаға өзін-өзі басқара отырып, мимикалық бұлшықеттердің өзін-өзіне арналған массажы;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: паронимдік сөздердің құрамына кіретін дыбыстарды ажырату, ұяң және қатаң, жуан және жіңішке, ызың және ысқырық, дауысты және дауыссыз дыбыстарды есту арқылы дифференциациялау; қарапайым және күрделі формаларға фонемалық талдау жүргізу, ұсынылған фонемалардан сөздерді синтездеу, морфемаларда көрсетілген грамматикалық көрсеткіштер бойынша сөздерді ажырату, нақты мазмұнды, мәнмәтінді мен жасырын мазмұнды анықтау және ажырату;

3) сөйлеу: таныс және бейтаныс мәтінде тыныс алудың дұрыс таралуы; дыбыстық сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (ырғақ, екпін, қарқын, біркелкі, интонация, кідірту), бір буыннан екінші буынға ауыса отырып, сөздің буын құрылымдарын жаңғырту - бір дауыссыздан екіншісіне, жұрнақтарды қолдану арқылы сын есімдердің сөзжасамы: синтаксистік конструкцияларды жалғауларымен тарату, сөз түрленімдерінің парадигмасы, септік жалғауды басқару, сөйлеу тілінің атаулы бөліктерін келісу, мәнмәтін мен мазмұн мәтінді, тікелей және ауыспалы мағыналарды түсіндіру, фразааралық байланыс құралдарын қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгімелер құрастыру;

4) оқу және жазу: түзетілген дыбыстары бар сөздермен мәтіндерді саналы, дұрыс, біртіндеп және мәнерлеп оқу, оқылған мәтін-пайымдау материалында тезистер мен қорытындылар жасау, жазбада сөйлемді ресімдеу, сөз түбіріндегі екпінсіз дауысты дыбысты тексеру, сөздерге (заттарға, іс-әрекеттер мен белгілерге) сұрақтарды іріктеу, артикуляторлық, фонематикалық, аграмматикалық дисграфия элементтері – жеке жазудың бұзылыстарын алдын алу және жою;

2 параграф. Оқыту мақсаттары жүйесі

34. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодталған: кодта бірінші сан – сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлім мен бөлім бойынша бағыттар, төртінші сан – оқу мақсатын нөмірлеуін білдіреді. Кодтауда 0.1.2.1 «0» – сынып, «1.2.» – бөлім және бөлім бойынша бағыттар, «1» – оқу мақсатының реттік нөмірі.

35. Оқыту мақсаттары жүйесі:

1) «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика» бөлімі бойынша:
кесте 1

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксис	0.1.1.1 3-5 секунд ішінде таныс заттарды ұстау арқылы тану	1.1.1.1 көлемі ұқсас таныс заттарды ұстау арқылы ажырату	2.1.1.1 өлшемі құрылымы мен пішіні бойынша ұқсас таныс заттарды ұстау арқылы ажырату	3.1.1.1 стереогноз үдерісінде заттарды «Барлық өрескел (жылтыр, бұрыштық, дөңгелектелген) ал» нұсқауларына сәйкес жалпы белгілер бойынша топтау	4.1.1.1 стереогноз үдерісінде заттарды нұсқаулыққа сәйкес 2 және одан да көп жалпы белгілер бойынша топтастыру: «барлық жылтыр және дөңгелек заттарды ал»
	0.1.1.2 3-5 секунд ішінде таныс заттарды тану, олардың нақты кескінінен білу	1.1.1.2 3-5 секунд ішінде контурлы- үзік-үзік сызықты суреттегі таныс заттарды тану	2.1.1.2 3-5 секунд ішінде суреттегі таныс заттарды тану	3.1.1.2 3-5 секунд ішінде шулы суреттегі таныс заттарды тану	4.1.1.2 Равена матрицаларын да сюжеттік картиналардағ ы бөлік пен бүтінді байланыстыру
	0.1.1.3 дыбыс бойынша қоршаған әлемнің объектілері мен құбылыстар ын ажырату: құстардың әні, қағаздың сыбдыры, сықырлау, қағу.	1.1.1.3 табиғаттың дыбыстары мен дауыстары на еліктей отырып, сөйлеу тіліндегі емес дыбыстард ың (қатты- ақырын) күшін ажырату	2.1.1.3 Сөйлеу тіліндегі емес дыбыстың бағытын сезіну және көрсету (қайдан естіледі?)	3.1.1.3 дыбыс бағытын сезіну және дыбыс көзіне қарай бару	4.1.1.3 фрагменттің ырғақты негізін марш пен вальс ырғағымен айту (сарт еткізу, таптау)
1.2. Моторика	0.1.2.1 мұғаліммен	1.1.2.1 ырғақты	2.1.2.1 оң және сол	3.1.2.1 үлгі бойынша 3-5	4.1.2.1 үлгі мен ауызша

және кеңістіктік түсініктер	бірге статикалық және динамикалық үйлестіруге арналған саусақ жаттығуларының орындау	қысуды орындау-жұдырықты ашу, әр түрлі ұстағыштарды орындау арқылы ұсақ заттарды сұрыптау	қолды ажырата отырып, саусақтардың ырғақты жақындауын, қосылуын және айқасуын қайталау	массаж техникасын қолдана отырып, саусақтар мен қолдардың өзін-өзі массажын жасау, саусақтардың атаулары бойынша айырмашылықтары	нұсқауларға сәйкес 3-5 массаж әдістерін қолдана отырып, саусақтар мен қолдардың өзін-өзі массажын жасау
	0.1.2..2 бөлме кеңістігінде бағытты білу, алға, артқа бағыттарды көрсете білу	1.1.2.2 кеңістікте бағытын білу, бағыттарды көрсете білу: алға, артқа, жоғары, төмен	2.1.2.2 сол және оң аяқтарды, қолдарды, құлақтарды, көздерді ажырату және атау	3.1.2.2 жазықтыққа бағытты білу және объектілердің орналасуын атау: алдыңғы-артқы, жоғарғы-төменгі, оң-сол	4.1.2.2 децентрацияны меңгеру, бір ұсыныстан үш-төрт жалпы қозғалыс тізбегін қайталау
1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	0.1.3.1 - жатып, отырып және тұрып орындау: 1-2-3-4 деп санауға ұзақ және біртіндеп дем шығару, кинестетикалық бақылаумен дем шығаруда а-э-о-у-ы-и дауысты дыбыстарды айтып, төменгі диафрагмалық тыныс алуды жасау	1.1.3.1 қатты және ақырын, жоғары және төмен дауысты тану, ажырату	2. 1.3.1 жұмсақ дауыстық шабуылда тыныс алуды дұрыс тарату арқылы сыбырлау, қатты және ақырын, жоғары және төмен дауыс үлгісі бойынша модельдеу	3.1.3.1 сөйлемде логикалық екпін табу, оны жаңа сөзге аудару	4.1.3.1 таныс мәтінге дұрыс тыныс алу арқылы қатты және ақырын, жоғары және төмен дауыс, баяу және жылдам сөйлеу тілін тану және модельдеу

	0.1.3.2 ерікті, асықпай және ақырын, мұрын арқылы дем алып, ауаны үнемді жұмсай отырып, ауыз арқылы дем шығару	1.1.3.2 ерікті, асықпай және ақырын, мұрын арқылы дем алып, ауаны үнемді жұмсай отырып, ауыз арқылы дем шығару	2.1.3.2 дұрыс тыныс ала отырып, үлгі бойынша баяу және жылдам сөйлеуді модельдеу	3.1.3.2 сыртқы әрекетпен, қажетті күштің дауысымен, интонациямен белгілеу арқылы логикалық екпіннің ауысуымен фразаны айту	4.1.3.2 бейтаныс мәтінге дұрыс тыныс алу арқылы қатты және ақырын, жоғары және төмен дауыс, баяу және жылдам сөйлеу тілін тану және модельдеу
	0.1.3.3 қарсылықты қатты шабуылда дауыс берумен біріктіру арқылы қарсыласпен аузыды ашу, басты артқа және төмен түсіру (логопед мұғалім қолын баланың жақ сүйегінен, желкесінен және маңдайынан ұстайды)	1.1.3.3 еріннің дөңгелек бұлшықетін, тілдік, гипоглоссальды бұлшықеттерді қисаю, тербелу, бұрылу фонында логопед-мұғаліммен бірлесіп және еліктеу арқылы ырғақты түрде орындау	2.1.3.2 шапалақтарды, салпыншақтарды қолдана отырып, екі және үш элементтен тұратын буындар сериясына еліктеп, өзгермелі екпінмен - ритмикалық үлгіні қосу	3.1.3.3 ауызша нұсқаулық үлгісі, еліктеу бойынша баяндау, сұрау және ынталандыру интонациясын модельдеу	4.1.3.3 одағайлар арқылы леп белгілерді ым-ишарамен және мимикамен сүйемелдей отырып, қуаныштың, таңданудың, қорқыныштың эмоционалды күйлерін білдіретін табиғи интонацияларды модельдеу
1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	0.1.4.1 өмірдегі қарым-қатынастағы мимика бойынша, бейнеленген тұлғаның мимикасы бойынша қуанышпен	1.1.4.1 өмірдегі қарым-қатынастағы мимика бойынша, бейнеленген тұлғаның мимикасы бойынша таңғалумен	2.1.4.1 бүкіл дененің бұлшықеттерін релаксациялау бойынша этюдтерді бұйрықпен үлгі бойынша, ұсынысы	3.1.4.1 іс-әрекеттің (оқиғаның) себеп-салдарлық байланысын және одан кейінгі сезім, көңіл-күй сезімін анықтау	4.1.4.1 ұжымдық сөйлеу ойынында жетекші болу, ойын ережелеріне сәйкес келетін нақты интонацияланған

	қайғы сезімдерін анықтау (суретте, пиктограмм ада)	ұялу сезімдерін анықтау (суретте, пиктограмм ада)	бойынша, әуеннің сипаты мен көңіл-күйі бойынша орындау		командаларды ұсына білу, барлық ойыншылардың ережелерді орындауын бақылау
	0.1.4.2 қуаныш пен қайғы-қасіреттің мимикасын көрсету	1.1.4.2 нұсқаулыққа сәйкес, кезекпен өмірдегі қарым-қатынаста қуаныш, қайғы, таңдану, ұялудың мимикаларын көрсету	2.1.4.2 мұғалімнің бұйрығымен еркін ұстау, тыйым салынған позаға (мимикалық және жалпы) тапсырмаларды орындау	3.1.4.2 автотренинг элементтерін білу, релаксация формулалары бойынша релаксацияны орындау	4.1.4.2 өз қызметін және басқа оқушылардың тапсырмаларды орындау сапасын сай бағалау, сабақты қорытындылау, ескертулер мен сындарды сай қабылдау
	0.1.4.3 кинестетикалық бақылауды қолдана отырып, бұлшықеттердің еркін күйін сезіну кезінде эмбрионның позасын және делбеші позасында болу	1.1.4.3 үлгі және ауызша нұсқаулар бойынша еркін тербелістерді, баяу қарқынмен айналу, селкілді, біртіндеп еркіндікте орындау	2.1.4.3 тыныс алуды бақылау және байланыс сәтіне дейін біртіндеп еркіндік арқылы, бет, мойын, қолдың үстінен сипауды үлгі мен ауызша нұсқауларға сәйкес орындау,	4.1.4.3 релаксация құралын көрсете отырып, логопед-мұғалімнің бұйрығымен демалу: баяу тербеліс, беткі массаж, рефлекс-тыйым салу позициясы, өзін-өзі сендіру	4.1.4.3 аутотренинг элементтерін білу, қарым - қатынас барысында жағдайға сәйкес эмоционалды шиеленісті жеңілдету үшін релаксация формулалары бойынша релаксацияны орындау
	0.1.4.4 нормативті жалпы қимылдардың мағынасын түсіну: «иә», «жоқ», «Қайырлы күн»,	1.1.4.4 үлгі мен нұсқаулыққа сәйкес нормативтік жалпы қимылдарды ойнату: «иә», «жоқ», «Қайырлы	2.1.4.4 жағдайды ескере отырып өмірдегі қарым қатынаста нормативтік жалпы қимылдарды жеткілікті	3.1.4.4 балалардың өлеңдерінің, әңгімелерінің, ертегілерінің мазмұнын талдау	4.1.4.4 іс-әрекеттің (оқиғаның) және одан кейінгі сезімнің, көңіл-күйдің себеп-салдарлық байланысын анықтау және

	«Рақмет», «Осында кел», «Керемет!», «uuups\ups \ oh», «Оқасы жоқ!»	күн», «Рақмет», «Осында кел», «керемет!», «uuups\ups» , «ештеңе жоқ!»	түрде қолдану		түсіндіру; болашақ эмоцияларды болжау
	0.1.4.5 позалардың мағынасын түсіну: «мен өзімді жақсы сезінемін, Мен өзімді мақтан тұтамын», «Мен мұңлымын, ренжідім», «Мен таң қалдым», «Кешіріңіз, жоқ!» (сыпайы бас тарту	1.1.4.5 үлгі бойынша айтуу және позаның нұсқаулары : «Мен жақсымын, мен өзімді мақтан тұтамын», «Мен мұңлымын, ренжідім», «Мен таң қалдым», «Кешіріңіз, жоқ!» (сыпайы бас тарту	2.1.4.5 қол жетімді ауызша, паравербалд ы және вербалды емес құралдарды қолдана отырып, көмек сұрай білу («Мені тыңдауды сұраймын», «Маған көмектесуді сұраймын») және ризашылық білдіру	3.1.4.5 өз қызметін және басқа оқушылардың тапсырмалард ы орындау сапасын дұрыс бағалау, сабақты қорытындылау , ескертулер мен сындарды дұрыс қабылдау	4.1.4.5 пиктографиял ық тұрғыдан ең көп қолданылатын сөздерді «жазу», заттарды пиктограммал армен және атаулары бар карталармен байланыстыру, байланыс үшін тиісті карта мен пиктограмман ы таңдау

2) «Сөйлеуді тыңдау және түсіну» бөлімі бойынша:
кесте 2

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
2.1. Сөйлеу тілі дыбыстар ын қабылдау, тану және ажырату	0.2.1.1 сөйлеу тілі дыбыстарын сөйлеу тіліндегі емес дыбыстарда н, дауысты дыбыстарын дауыссыз дыбыстарда н ажырату	1.2.1.1 әр түрлі позицияларда ғы дауысты және дауыссыз дыбыстарды есту арқылы тану және буыннан оқшаулау, ұзын және қысқа сөздерді есту арқылы ажырату	2.2.1.1 буын мен сөздегі дауысты және дауыссыз қатаң дыбыстарды кинестетикалық анализаторға сүйене отырып есту арқылы ажырату	3.2.1.1 қатты және жіңішке дауыссыз дыбыстард ы есту арқылы ажырату	4.2.1.1 есту арқылы ызың және ысқырық дауыссыз дыбыстарды ажырату, саңылаулар мен аффрикаттард ы қалыптастыр у әдісі туралы идеямен ажырату

	0.2.1.2 берілген сөйлеу тілінің дыбысының бағытын қатесіз анықтау	1.2.1.2 есту арқылы тану және барлық дыбыстарды ажырату	2.2.1.2 сөйлеу тілі дыбыстарын шығарудың негізгі әдістері туралы түсінікке ие болу	3.2.1.2 ұсынылған фонеманы шығару тәсілі ретінде садақ, саңылау, діріл немесе жарылыс қол арқылы модельдеу	4.2.1.2 жалпы және артикуляциялық қозғалыстарды орындау кезінде бұлшықет кернеуінің корреляциясын табу
	0.2.1.3 сөздерден бастапқы дауысты дыбысты таңдау	1.2.1.3 екпінді, екпінсіз дауысты дыбыстарды, екпінді және екпінсіз буындарды ажырату және анықтау	2.2.1.3 логопед-мұғалімнің көмегімен сөздің позициялық моделін құра отырып, екпінді (күшті) және екпінсіз (әлсіз) фонемалар туралы түсінікке ие болу	3.2.1.3 дауыссыз дыбыстарды ажырату, профильде берілген дыбысты табу	4.2.1.3 қарапайым және күрделі формаларға фонемалық талдау жүргізу, ұсынылған фонемалардан сөздерді синтездеу
	0.2.1.4 сөздегі «А», «У», «Т» дыбыстарының орнын анықтау (сөздің басында, соңында немесе ортасында)	1.2.1.4 көрінетін немесе өзіндік артикуляцияға сүйенбей фонемалық талдау мен синтез жүргізу	2.2.1.4 йот дифтонгтары бар сөздерге фонетикалық талдау жүргізу	3.2.1.4 пароним сөздерінің құрамына кіретін оппозициялық дыбыстарды ажырату	4.2.1.4 логопед-мұғалімнің көмегімен бірқатар сөздерден рифмалық сөздерді таңдау
2.2. Сөйлеу тілін түсіну	0.2.2.1 кеңістіктік көмекші сөздері бар екі-үш сатылы нұсқаулықты түсіну	1.2.2.1 мәтін мен мәтін еместі ажырату (кездейсоқ сөз тіркестері немесе сөздер жиынтығы)	2.2.2.1 көмекші сөздерін (қасында, арасында) түсінуге негізделіп, әңгіме және оның деформацияланған нұсқасын салыстыру	3.2.2.1 сұрақтарға жауап беру, сұрақтар құру арқылы тыңдалған мәтіннің нақты және контекстік мазмұнын түсіну және көрсету	4.2.2.1 сұрақтарға жауап беру, сұрақтар құру арқылы тыңдалған мәтіннің нақты және контекстік мазмұнын түсіну және көрсету

	0.2.2.2 тақырыпты сурет пен сөзбен байланыстыру	1.2.2.2 антонимдердің қарама-қарсы мәндерін түсіну және оларға суреттерді таңдау	2.2.2.2 жалпылама сөздерді таңдау арқылы заттарды жіктеу	3.2.2.2 сөйлемді бастапқы формада берілген осы сөйлемдегі сөздер жиынтығынан ажырату	4.2.2.2 сөйлеудің әртүрлі формаларын түсіну: өтініштер, тапсырмалар, нұсқаулар
	0.2.2.3 сөйлемде немесе мәтінде кім немесе не туралы айтылғанын анықтау	1.2.2.3 сурет-графикалық жоспар құру (қажетті суреттерді немесе диаграммаларды таңдап, ретімен орналастыру	2.2.2.3 мәтіндегі басты нәрсені таңдап, оны атау	3.2.2.3 мәтіннің негізгі идеясын анықтау, мәтін бөліктерінің мағынасын орнату	4.2.2.3 нақты мазмұнды, контекстті және ішкі мәтінді анықтау және ажырату;

3) «Сөйлеу» бөлімі бойынша:
кесте 3

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
3.1. Сөздің дыбыстық буын құрылымы	0.3.1.1 айнадағы және жабық көздегі артикуляция мүшелерін атау және табу	1.3.1.1 тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық имитациялық және үлгі жаттығуларын орындау	2.3.1.1 ашық және жабық буындарды тоғысусыз айту кезінде артикуляцияның бір әдісінен екіншісіне біртіндеп ауысу	3.3.1.1 Әрбір «кезекші» (жеткізілген) дыбыс үшін 1-2 таза сөйлемді айту	4.3.1.1 рационалды дауыс беру негізінде барлық дыбыстарды анық айта отырып, дауысты, жұпталған дауыссыз дыбыстарды өзгерте отырып, буындар сериясын өзгерту
	0.3.1.2 бірлескен әрекеттестік деңгейінде тыныс алу-дауыстық және	1.3.1.2 дыбыстарды нақты айту: оқшауланған күйде (а, у, ы, о, м, т, с, х.)	2.3.1.2 дыбыстарды анық айту: а, у, ы, о, м, т, с, қ х буын мен сөздегі кез-келген	3.3.1.2 физиологиялық мүмкіндікте рдің қаншалықты мүмкіндік	4.3.1.2 сөйлеу сапасына деген ұмтылыс пен жауапкершілікті көрсету арқылы

	артикуляциялық жаттығуларды орындау		позицияда шартты дыбысқа сөздерді таңдау	берсе ерте және орта онтогенездің дауыссыз дыбыстарын мүмкіндігінше анық айту	берілген дыбыстарды буындарда, сөздерде және сөз тіркестерінде айту
0.3.1.3	сөздің буынды құрылымын бір буыннан екінші буынға біртіндеп ауысумен екі буынды және үш буынды сөздермен айту	1.3.1.3 бір дыбыстан немесе буыннан екіншісіне бір жабық буыннан тұратын сөздерде, сондай-ақ ашық және жабық буындардан тұратын екі буынды сөздерде біртіндеп ауысатын сөздің буын құрылымын айту	2.3.1.3 жабық және ашық буындардан тұратын екі буынды сөздерде, сондай-ақ екі жабық буыннан тұратын екі буынды сөздерде сөздің буынды құрылымын бір буыннан екінші буынға, бір дауыссыздан екінші буынға біртіндеп ауысумен айту	3.3.1.3 сөздің буынды құрылымын бір буыннан екінші буынға, бір дауыссыздан екіншісіне біртіндеп ауысумен екі ашық және бір жабық буыннан тұратын үш буынды сөздерде сондай-ақ бір ашық және екі жабық буыннан тұратын үш буынды сөздерде	4.3.1.3 сөздің буынды құрылымын бір буыннан екінші буынға, бір дауыссыздан екіншісіне біртіндеп ауысумен айту екі жабық және бір ашық буыннан тұратын үш буынды сөздерде сондай-ақ бір ашық және екі жабық буыннан тұратын үш буынды сөздерде
0.3.1.4	естіген фонемалардан тікелей және кері буындарды талдау және синтездеу	1.3.1.4 төрт буынды сөздермен тіркестерде бір буыннан екіншісіне біртіндеп ауысатын сөздің буынды құрылымын көбейту	2.3.1.4 сөздің буынды құрылымын бір дыбыстан екіншісіне бір буыннан тұратын сөздерде басында немесе соңында біртіндеп ауысумен айту	3.3.1.4 ұсынылған сөздермен сөз тіркестерінің ішінен дыбыстық буын құрылымын а ұқсас сөздерді таңдау	4.3.1.4 бір сөздің әр түрлі формадағы екпіннің қозғалғыштығын сақтау

3.2. Лексика- грамматика лық жүйе	0.3.2.1 сөзді және ол білдіретін затты ажырату	1.3.2.1 мағынасы бойынша жетіспейтін сөзбен сөйлемді толықтыру	2.3.2.1 морфемалардың мағынасын түсініп, сөздікті морфемалық ұқсастық принципі бойынша топтастыру	3.3.2.1 журналдардың көмегімен зат есімдердің сөзжасамын тәсілін қолдану	4.3.2.1 журналдарын қолдана отырып, сын есімдердің тәсілін қолдану
	0.3.2.2 көпше түрін қалыптастырып, үлгідегі сөзді өзгерту	1.3.2.2 сөздікті жалпы функционалды және тақырыптық өріс принципі бойынша топтастыру	2.3.2.2 синонимдер мен антонимдердің мағыналарын нақтылау, осы заттардың негізгі қасиеттері бойынша сипаттау	3.3.2.2 антонимдерді етістіктерін құрастыру және дұрыс жазу, сөз мағыналарын ажырату	4.3.2.2 мәнмәтінен сөздердің лексикалық мағынасын табу және орнату, тікелей және ауыспалы мағыналарды түсіндіру
	0.3.2.3 берілген модельдер бойынша фразалар жасау. №1: зат есім +бұйрық рай етістігі немесе онсыз (құыршақты бер!), № 2: зат есім +«жоқ» (құыршақ жоқ), №3: бұйрық рай етістігі +зат есім барыс септік (жур далаға)	1.3.2.3 фразаларды аналогия бойынша айту, толықтыру, кеңейту №3: <i>зат есім+етістік</i> (апа отыр); № 4: <i>зат есім+зат есім+етістік</i> (Апа диванда отыр) және № 5: <i>сын есім+зат есім+етістік</i> (Биік ағаш өсіп тұр)	2.3.2.3 фразаларды аналогия және үлгі бойынша жасау, толықтыру, кеңейту № 6: <i>сын есім+зат есім+үстеу+етістік</i> (Биік ағаш әдемі өсті), №7: <i>зат есім+сын есім+зат есім+етістік</i> (Әсем дәмді балмұздақ жеп тұр), № 8: <i>зат есім+етістік, ал зат</i>	3.3.2.3 фразаларды аналогия және үлгі бойынша жасау, толықтыру, кеңейту № 9: <i>зат есім+сын есім, ал зат есім+сын есім</i> (әкесі үлкен, ал баласы кішкентай), № 10: <i>зат есім+сын есім+зат есім</i> «От-тілсіз жау», № 11: дәнекер және қарсылықты жалғаулықтары бар	4.3.2.3 талғаулы жалғаулы шылаулары (не...,не, немесе) бар, себеп-салдарлық шылау бар (себебі) , синтаксистік конструкцияларды құрастыру, сурақ конструкцияларын құрастыру (сурау демеулігі және арнайы сурақ сөздер арқылы)

			<i>есім+етістік</i> (еңбек оздырады, ал жалқаулық аздырады)	сөйлемдерді құрастыру	
3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	0.3.3.1 сұрақтардағы сөздерді, деректерді пайдалана отырып, сұрақтарды тыңдау және түсіну, оларға жауап беру	1.3.3.1 иллюстрацияларды тыңдалған мәтіннің бөліктерімен байланыстыру, мәтіннің атауы бойынша мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау	2.3.3.1 мәтінді графикалық жоспар бойынша бір сюжеттік сурет түрінде көрнекі тірекпен қайталау	3.3.3.1 бір сюжеттік сурет бойынша әңгіме-сипаттама элементтері мен әңгіме-баяндау құрастыру	4.3.3.1 фразеаралық байланыс құралы ретінде есімдіктерді қолдана отырып, экскурсия бойынша диалогты бастау және жүргізу
	0.3.4.2 сөйлемді вербалды емес қарым-қатынас құралдарымен толықтыру (мимика, ым-ишара)	1.3.4.2 алдынала картиналар сериясы бар эпизодтар, дәйекті фрагменттердің көрнекі мазмұны негізінде дәйекті сюжеттік әңгіме құрастыру	2.3.4.2 сенсорлық немесе сұрақ жоспары бойынша әңгіме-сипаттама жасау, қарым-қатынасқа дайындық кезінде кілт сөздерді белгілеп, жазу	3.3.4.2 сюжеттің сюжеттік әрекетінің шарықтау шегін бейнелейтін суретке сүйене отырып, оқиганың соңын ойлап табу	4.3.4.2 фразеаралық байланыс құралы ретінде синонимдік сөздерді қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгіме-сипаттама және әңгіме-баяндама құрастыру
	0.3.4.3 тілек, өтініш білдіру кезінде сөйлеу тілі этикетінің қарапайым формаларын қолдану	1.3.4.3 өмірде кездесетін мәтіндердің жанрлық стилистикасын білу және ажырату: ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, жаңылтпаштар	2.3.4.3 табысты сөйлеу тілі қарым-қатынасы туралы түсінікке ие болу, әртүрлі жағдайларда (отбасында, мектепте және т. б.) сөйлеу тілі	3.3.4.3 диалог пен монологты мәтіннің бір түрі ретінде ажырату, берілген тақырып бойынша диалогты бастау	4.3.4.3 әңгімелесушінің талқылау барысында (тақырыптар, мәселелер) айтқанын егжей-тегжейлі және қысқаша баяндау 4.3.4.4 фразеаралық байланыс құралы

			рөлдерін орындау		ретінде синоним сөздерді қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгіме құрастыру
--	--	--	------------------	--	--

4) «Оқу және жазу» бөлімі бойынша:
кесте 4

Бөлім ше	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
4.1. Оқу	0.4.1.1 баспа әріптерінің арасында үйренген дауысты және дауыссыз әріптерді тану, олар белгілейтін дыбыстарды атау	1.4.1.1 ұқсас элементтері бар жұптарды, әріптер топтарын салыстыру және ажырату: көлденең, тік, қиғаш сызықтар және сопақша	2.4.1.1 қысқа оқу мәтінінен тауып, жеке реттелген дыбысы бар сөздердің буындары бойынша біртіндеп оқу	3.4.1.1 сөздер мен мәтіндерді оқығанда 1 және 2 қатардағы дауысты дыбыстарды саралау, жұппен қатты және жіңішке ауыспалы буындық тізбектерді еркін оқу	4.4.1.1 түзетілген дыбыстарды қамтитын сөздермен саналы, дұрыс, біркелкі және мәнерлі қысқа мәтіндерді оқу
	0.4.1.2 элементтерден құрастыру, қайта құру, дауысты және дауыссыз дыбыстарды оқу	1.4.1.2 элементтерден құрастыру, қайта құру, жеке реттелген дыбыстарды білдіретін әріптерді оқу	2.4.1.2 қысқа оқу мәтінін өз бетінше оқығанда белгілі орфоэпиялық нормаларды қолдану	3.4.1.2 минутына 25-30 сөз қарқынымен дұрыс және мәнерлі қарапайым мәтіндерді оқып, тапсырма бойынша үзіндіні табу	4.4.1.2 минутына 35-40 сөз қарқынымен дұрыс және мәнерлі қарапайым мәтіндерді оқып, графикалық жоспар бойынша қайталау
	0.4.1.3 қаріптерді ажырату, әртүрлі қаріптермен ұсынылған	1.4.1.3 мәтінді саналы түрде оқу тәсілдерін меңгеру:	2.4.1.3 оқу құралдары және әдеби мәтіндерді ажырату, сурет иллюстрациял	3.4.1.3 мәтіннің жеке бөлімдеріне (кіріспе, қорытынды), түсініксіз	4.4.1.3 оқылған мәтін-пайымдау материалында тезистер

	таныс әріптерді ажырату	сұрақты тақырыпқа және тақырыптан қою, кілт сөздерді таңдау (айтуға байланысты)	арын, кестелер мен диаграммаларды ажырату	сөздерге сұрақтар қойып, оқылған мәтінге жоспар құру	жасау және қорытынды жасап, фактілер көрсетіп (ғылыми, күнделікті), дәлелдер келтіру
4.2. Жазба	0.4.2.1 көз арқылы дұрыс қолдың қозғалысын бақылау, қағаз парағына бағдарлау, солдан оңға қарай автоматтандырылған қозғалыстарды орындау, Қолмен ауада «жазу», дымқыл саусақпен шифер тақтасында бақылаумен және бақылаусыз көру	1.4.2.1 жазылуы айтылуымен сәйкес келметін естігені бойынша сөздер, сөз тіркестері мен сөйлемдерді жазу	2.4.2.1 кинетикалық және графикалық ұқсастықтары бар әріптер жұбын ажырату	3.4.2.1 жазбада дауыссыз дыбыстардың жіңішкелігін 2 қатар дауысты дыбыстармен белгілеу	4.4.2.1 ұяң және қатаң, ызың және ысқырық, Р және Л-дыбыстық талдау негізінде жазбада жеке түзету бағдарламасының әріптерін ажырату
	0.4.2.2 қолжазба-кішкентай және бас әріптерінің элементтерін жазу	1.4.2.2 әліппе мен баспа әріптерінің графикалық бейнелері туралы білімді қолдана отырып, басылған сөйлемдерді көшіру	2.4.2.2 жазу кезінде мәтінді өңдеу тәсілдерін білу және қолдану: сөздерді ауыстыру және орындармен ауыстыру, мазмұнның реттілігін өзгерту, жетіспейтінді қосу	3.4.2.2 ұяң дыбыс, қатаң дыбыс, қатты-жіңішке - жұптасқан дауысты дыбыстардың фонемалық-графемалық дифференциациясын жүргізу	4.4.2.2 мәтінде лексиканы, сөйлеу бұрылыстарын, үлгіден алынған синтаксистік конструкцияларды қолдана отырып, өз ойларыңызды ауызша және жазбаша түрде білдіру, негізгі фактілердің

					себеп-салдарлық тәуелділігін сақтай отырып, маңызды сәттерді жеткізу.
	0.4.2.3 сөздегі екпінді буынды есту арқылы тану және е және мұғалімнің көмегімен екпінді дауысты жазу	1.4.2.3 сөздің емлесін айтылуымен байланыстырып, емлемен айтылудың сәйкес келмейтін жерлерін анықтау	2.4.2.3 сөздегі қате орынды анықтау үшін сөздің позициялық моделін құру әдісін меңгеру	3.4.2.3 сөздің позициялық моделіндегі күшті және әлсіз фонемаларды ажыратуға негізделген графемалық дифференциация процесінде әріптің мағыналық айрықша рөлін түсіну және түсіндіру	4.4.2.3 алгоритм бойынша туыстық сөзді таңдауды және логопед мұғалімінің көмегін пайдалана отырып, жетіспейтін тексерілетін дауысты әріпті сөздерге енгізу

3 параграф. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптары үшін «Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету» оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 0-сынып

1 кесте

Бөлімдер	Бөлішелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1. «Сөйлеу тілінің психологиялық базасы және просодика»	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	0.1.1.1 3-5 секунд ішінде таныс заттарды ұстап көру арқылы тану
	1.2 Моторика және кеңістіктік түсініктер	0.1.2.1 мұғаліммен бірге статикалық және динамикалық үйлестіруге арналған саусақ жаттығуларын орындау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	0.1.4.1 өмірдегі қарым-қатынастағы мимика бойынша, бейнеленген тұлғаның мимикасы бойынша қуаныш пен қайғы сезімдерін анықтау (суретте, пиктограммада)

2. «Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	0.2.1.1 сөйлеу дыбыстарын сөйлеу емес дыбыстардан, дауысты дыбыстарды дауыссыз дыбыстардан ажырату
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	0.2.2.1 кеңістіктік көмекші сөздері бар екі-үш сатылы нұсқаулықты түсіну
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	0.3.1.1 айнаға қарау арқылы және жабық көзбен бақылау арқылы артикуляция мүшелерін атау және табу
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	0.3.2.1 сөзді және ол білдіретін затты ажырату
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	0.3.3.1 сұрақтардағы сөздерді, деректерді пайдалана отырып, сұрақтарды тыңдау және түсіну, оларға жауап беру
4. «Оқу и жазба»	4.1. Оқу	0.4.1.1 баспа әріптерінің арасында үйренген дауысты және дауыссыз әріптерді тану, олар белгілейтін дыбыстарды атау
2 тоқан		
1. «Сөйлеу тілінің психологиялық базасы және просодика»	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	0.1.1.2 3-5 секунд ішінде таныс заттарды нақты кескінінен білу
	1.3. Интонация, сөйлеу тілі қарқыны және ырғағы	0.1.3.1 жатып, отырып және тұрып орындау: 1-2-3-4 деп санауға ұзақ және біртіндеп дем шығару, кинестетикалық бақылаумен дем шығаруда а-э-о-у-ы-и дауысты дыбыстарды айтып, төменгі диафрагмалық тыныс алуды жасау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	0.1.4.2 қуаныш пен мұңның мимикасын көрсету
2. «Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	0.2.1.2 берілген сөйлеу тілі дыбысының бағытын қатесіз анықтау
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	0.3.1.2 бірлескен іс-әрекеттік деңгейінде тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық жаттығуларды орындау
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	0.3.2.2 көпше түрін қалыптастыруда үлгідегі сөзді өзгерту
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	0.3.3.1 сұрақтардағы сөздерді, деректерді пайдалана отырып, сұрақтарды тыңдау және түсіну, оларға жауап беру
4. «Оқу және жазба»	4.1. Оқу	0.4.1.2 элементтерден құрастыру, қайта құру, дауысты және дауыссыз дыбыстарды оқу
	4.2 Жазба	0.4.2.1 қолдың дұрыс ұстай отырып қозғалысын бақылау, солдан оңға қарай автоматтандырылған қозғалыстарды орындай отырып, қағаз парағына бағдарлау, шифер тақтасында дымқыл саусақпен

		бақылаумен және бақылаусыз көру, қолмен ауада «жазу»
3 тоқсан		
1. «Сөйлеу тілінің психологиялық базасы және просодика»	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	0.1.1.3 дыбысы бойынша қоршаған әлемнің объектілері мен құбылыстарын ажырату: құстардың әні, қағаздың сыбдыры, сықыр, қағыс
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	0.1.2..2 оқу кеңістігіндегі бағыттарын білу, алға, артқа бағыттарды көрсете білу
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	0.1.3.2 ерікті, арқырын және біркелкі, мұрын арқылы дем алып, ауаны үнемді жұмсай отырып, ауыз арқылы дем шығару
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	0.1.4.3 кинестетикалық бақылауды қолдана отырып, бұлшықеттердің босансу күйін сезіну кезінде эмбрионның позасын және делбеші позасында болу; 0.1.4.4 нормативті жалпы қимылдардың мағынасын түсіну: «иә», «жоқ» «қайырлы күн», «рақмет», «мында кел», «керемет!», «uups\ups\ oh», «оқасы жоқ!»
2. «Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	0.2.1.3 сөздерден бастапқы дауысты дыбысты көрсету
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	0.2.2.2 тақырыпты сурет пен сөзбен байланыстыру
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	0.3.1.3 сөздің буынды құрылымын бір буыннан екінші буынға біртіндеп ауысумен екі буынды және үш буынды сөздермен айту,
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	0.3.2.3 берілген модельдер бойынша фразалар жасау. №1: зат есім +бұйрық рай етістігі немесе онсыз (құыршақты бер!), № 2: зат есім +«жоқ» (құыршақ жоқ), №3: бұйрық рай етістігі +зат есім барыс септік (жур далаға)
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	0.3.4.3 тілек, өтініш білдіру кезінде сөйлеу тілі этикетінің қарапайым формаларын қолдану
4. «Оқу және жазба»	4.1. Оқу	0.4.1.3 қаріптерді ажырату, әртүрлі қаріптермен ұсынылған таныс әріптерді ажырату
	4.2 Жазба	0.4.2.2 қолжазба-кішкентай және бас әріптерінің элементтерін жазу
4 тоқсан		
1. «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	0.1.3.3 қарсылықты қатты шабуылда дауыс берумен біріктіріп, қарсылықты жеңе отырып, ауызды ашу, басты артқа және төмен түсіру (логопед мұғалім қолын

		баланың жақ сүйегінің, желкесінің және маңдайының астында ұстайды)
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	0.1.4.5 позалардың мағынасын түсіну: «мен өзімді жақсы сезінемін, Мен өзімді мақтан тұтамын», «мен мұңлымын, ренжідім», «мен таң қалдым», «кешіріңіз, жоқ!» (сыпайы бас тарту)
2. «Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	0.2.1.4 сөздегі «А», «У», «Т» дыбыстарының орнын анықтау (сөздің басында, соңында немесе ортасында)
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	0.2.2.3 сөйлемде немесе мәтінде кім немесе не туралы айтылғанын анықтау
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	0.3.1.4 естіген фонемалардан тікелей және кері буындарды талдау және синтездеу
4. «Оқу және жазба»	4.2. Жазба	0.4.2.3 сөздегі екпінді буынды есту арқылы тану және шапалақтау және мұғалімнің көмегімен екпінді дауысты жазу

2) 1-сынып:
2 кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1. «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	1.1.1.1 көлемі ұқсас таныс заттарды ұстап көру арқылы ажырату
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	1.1.2.1 ритмикалық қысуды көбейту-жұдырықтарды ашу, әртүрлі ұстау бойынша орындау арқылы ұсақ заттарды сұрыптау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	1.1.4.1 өмірдегі қарым-қатынастағы мимикасыннан, бейнеленген тұлғаның мимикасынан (суретте, пиктограммада) таңдану, ұялу сезімдерін анықтау
2. «Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	1.2.1.1 әр түрлі позициялардағы дауысты және дауыссыз дыбыстарды есту арқылы тану және буыннан оқшаулау, ұзын және қысқа сөздерді есту арқылы ажырату
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	1.2.2.1 мәтін мен мәтін еместі ажырату (кездейсоқ сөз тіркестері немесе сөздер жиынтығы)
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	1.3.1.1 тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық имитациялық және үлгі жаттығуларын орындау
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	1.3.2.1 мағынасы бойынша сөйлемді жетіспейтін сөзбен толықтыру
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	1.3.3.1 иллюстрацияларды тыңдалған мәтіннің бөліктерімен байланыстырып,

		мәтіннің атауы бойынша мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау
4. «Оқу және жазба»	4.1. Оқу	1.4.1.1 ұқсас элементтері бар жұптарды, әріптер топтарын салыстыру және ажырату: көлденең, тік, қиғаш сызықтар және сопақша
2 тоқсан		
1 «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	1.1.1.2 3-5 секунд ішінде контурлы-нүктелі суреттегі таныс заттарды тану
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	1.1.3.1 қатты және ақырын, жоғары және төмен дауысты тану, ажырату
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	1.1.4.2 кезектесіп, нұсқаулыққа сәйкес, өмірдегі қарым-қатынаста қуаныш, қайғы, таңданыс, ұялудың мимикалық позаларын көрсету
2. «Сөйлеуді тыңдау және түсіну»	2.1 Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	1.2.1.2 есту арқылы тану және барлық дыбыстарды ажырату
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	1.3.1.2 дыбыстарды нақты айту: оқшауланған күйде (а, у, ы, о, м, т, с, х.)
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	1.3.2.2 сөздікті жалпы функционалды және тақырыптық өріс принципі бойынша топтастыру
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	1.3.4.2 алдын-ала картиналар сериясы бар эпизодтардан дәйекті фрагменттердің көрнекі мазмұны негізінде дәйекті сюжеттік әңгіме құрастыру
4. «Оқу и жазба»	4.1. Оқу	1.4.1.2 элементтерден құрастыру, қайта құру, жеке реттелген дыбыстарды білдіретін әріптерді оқу
	4.2. Жазба	1.4.2.1 жазылуы айтылуымен сәйкес келмейтін, естіген бойынша сөздерді, сөз тіркестер мен сөйлемдерді жазу
3 тоқсан		
1. «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	1.1.1.3 табиғаттың дыбыстары мен дауыстарына еліктей отырып, сөйлеу тіліндегі емес дыбыстардың (қатты-ақырын) күшін ажырату
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	1.1.2.2 кеңістікте бағытын білу, бағыттарды көрсете білу: алға, артқа, жоғары, төмен
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен арғағы	1.1.3.2 баяу және жылдам сөйлеуді тану, ажырату
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	1.1.4.3 үлгі және ауызша нұсқаулар бойынша еркін тербелістерді, баяу қарқынмен айналу, селкінуді, біртіндеп еркіндікте болуды орындау 1.1.4.4 үлгі мен нұсқаулыққа сәйкес нормативтік жалпы қимылдарды орындау:

		«иә», «жоқ», «Қайырлы күн», «рақмет», «осында кел», «керемет!», «uuups\ups», «оқасы жоқ!»
2. «Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	1.2.1.3 екпінді, екпінсіз дауысты дыбыстарды, екпінді және екпінсіз буындарды ажырату және анықтау
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	1.2.2.2 антонимдердің қарама-қарсы мәндерін түсіну және оларға суреттерді таңдау
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	1.3.1.3 бір дыбыстан немесе буыннан екіншісіне бір жабық буыннан тұратын сөздерде, сондай-ақ ашық және жабық буындардан тұратын екі буынды сөздерде біртіндеп ауысатын сөздің буын құрылымын айту
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	1.3.2.3 фразаларды аналогия бойынша жасау, толықтыру, кеңейту №3: <i>зат есім+етістік</i> (апа отыр); № 4: <i>зат есім+зат есім+етістік</i> (Апа диванда отыр) және № 5: <i>сын есім+зат есім+етістік</i> (Биік ағаш өсіп тұр)
4. «Оқу и жазба»	4.1. Оқу	1.4.1.3 мәтінді саналы түрде оқу тәсілдерін меңгеру: сұрақты тақырыпқа және тақырыптан қою, кілт сөздерді таңдау (айтуға байланысты)
	4.2. Жазба	1.4.2.2 әліппе мен баспа әріптерінің графикалық бейнелері туралы білімді қолдана отырып, басылған сөйлемдерді көшіру
4 тоқсан		
1. «Сөйлеу тілінің психологиялық базасы и просодика»	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	1. 1.3.3 еріннің дөңгелек бұлшықетін, тілдік, гипоглоссальды бұлшықеттерді қисаю, тербелу, бұрылу фонында логопед-мұғаліммен бірлесіп және еліктеу арқылы ырғақты түрде орындау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	1.1.4.5 үлгі бойынша ойнату және позалар нұсқаулары: «мен өзімді жақсы сезінемін, мен өзімді мақтан тұтамын», «мен мұңлымын, ренжітім», «мен таң қалдым», «кешіріңіз, жоқ!» (сыпайы бас тарту)
2. «Сөйлеуді тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	1.2.1.3 екпінді, екпінсіз дауысты дыбыстарды, екпінді және екпінсіз буындарды ажырату және анықтау
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	1.2.2.3 сурет-графикалық жоспар құру (қажетті суреттерді немесе диаграммаларды таңдап, ретке келтіру)
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	1.3.1.4 төрт буынды сөздер мен тіркестерде бір буыннан екіншісіне біртіндеп ауысатын сөздің буынды құрылымын айту

	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	1.3.4.3 өмірде кездесетін мәтіндердің жанрлық стилистикасын білу және ажырату: ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, жаңылтпаштар
4. «Оқу и жазба»	4.2. Жазба	1.4.2.3 сөздің емлесін айтылуымен байланыстырып, емле мен айтылудың сәйкес келмейтін жерлерін анықтау

3) 2-сынып:
3 кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1. «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	2.1.1.1 өлшемі құрылымы мен пішіні бойынша ұқсас таныс заттарды ұстап көру арқылы ажырату
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	2.1.2.1 оң және сол қолды ажырата отырып, саусақтардың ырғақты жақындауын, қосылуын және айқасуын қайталау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	2.1.4.1 бүкіл дененің бұлшық еттерін релаксациялау бойынша этюдтерді бұйыру бойынша және үлгі бойынша, ұсыныс бойынша, әуеннің сипаты мен көңіл-күйі бойынша орындау
2. «Сөйлеуді тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	2.2.1.1 буын мен сөздегі ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстарды кинестетикалық анализаторға сүйене отырып, есту арқылы ажырату
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	2.2.2.1 көмекші сөздерін (қасында, арасында және т.б.) түсінуге негізделіп, әңгіме және оның деформацияланған нұсқасын салыстыру
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	2.3.1.1 ашық және жабық буындарды тоғысусыз айту кезінде артикуляцияның бір әдісінен екіншісіне біртіндеп ауысу
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	2.3.2.1 сөздікті морфемалық ұқсастық принципі бойынша топтастыру, морфемалардың мағынасын түсіну
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	2.3.3.1 мәтінді графикалық жоспар бойынша бір сюжеттік сурет түрінде көрнекі тірекпен қайталау
4. «Оқу и жазба»	4.1. Оқу	2.4.1.1 қысқа оқу мәтінінен табу және жеке реттелген дыбысы бар сөздердің буындары бойынша біркелкі оқу
2 тоқсан		
1. «Сөйлеудің психологиялық	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	2.1.1.2 3-5 секунд ішінде кросс-суреттегі таныс заттарды тану

базасы және просодика»	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	2.1.3.1 жұмсақ дауыстық шабуылда тыныс алуды дұрыс тарату арқылы үлгі бойынша сыбырлауды, қатты және ақырын, жоғары және төмен дауысты модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	2.1.4.2 мұғалімнің бұйрығымен еркіндікте болу, тыйым салынған позаға (мимикалық және жалпы) тапсырмаларды орындау
2. «Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	2.2.1.2 сөйлеу тілі дыбыстарын шығарудың негізгі әдістері туралы түсінікке ие болу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	2.2.2.2 жалпылама сөздерді таңдау арқылы заттарды жіктеу
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	2.3.1.2 дыбыстарды анық айту: <i>а, у, ы, о, м, т, с, қ, х</i> буын мен сөздегі кез-келген позицияда шартты дыбысқа сөздерді таңдау
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	2.3.2.2 синонимдер мен антонимдердің мағыналарын нақтылау, осы заттарды негізгі қасиеттері бойынша сипаттау
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	2.3.4.2 осы сенсорлық немесе сұрақ жоспары бойынша әңгіме-сипаттама жасап, қарым-қатынасқа дайындық кезінде кілт сөздерді белгілеу және жазу
4. «Оқу и жазба»	4.1. Оқу	2.4.1.2 қысқа оқу мәтінін өз бетінше оқығанда белгілі орфоэпиялық нормаларды сақтау
	4.2. Жазба	2.4.2.1 кинетикалық және графикалық ұқсастықтары бар әріптер жұбын ажырату
3 тоқсан		
1. «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	2.1.1.3 сөйлеу тіліндегі емес дыбыстың бағытын сезіну және көрсету (қайдан шыққан?)
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	2.1.2.2 сол және оң аяқтарды, қолдарды, құлақтарды, көздерді ажыратып, атау
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	2.1.3.2 тыныс алуды дұрыс тарата отырып, баяу және жылдам сөйлеу тілін модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	2.1.4.3 бет, мойын, қолды үстірт сипау, тыныс алуды бақылау және байланыс сәтіне дейін біртіндеп еркіндікте болу арқылы үлгі мен ауызша нұсқауларды орындау; 2.1.4 жанды қарым-қатынаста жағдайды ескере отырып, нормативтік жалпы қолданылатын қимылдарды пайдалану
2. «Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	2.2.1.3 логопед мұғалімінің көмегімен сөздің позициялық моделін құра отырып, екпінді (күшті) және екпінсіз (әлсіз) фонемалар туралы түсінікке ие болу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	2.2.2.3 мәтіндегі басты нәрсені таңдап, оны атау

3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	2.3.1.3 жабық және ашық буындардан тұратын екі буынды сөздерде, сондай-ақ екі жабық буыннан тұратын екі буынды сөздерде бір буыннан екінші буынға біртіндеп ауыса отырып, сөздің буын құрылымын көбейту
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	2.3.2.3 фразаларды аналогия және үлгі бойынша жасау, толықтыру, кеңейту № 6: <i>сын есім+зат есім+ үстеу+ етістік</i> (Биік ағаш әдемі өсті), №7: <i>зат есім+ сын есім+ зат есім+ етістік</i> (Әсем дәмді балмұздақ жеп тұр), № 8: <i>зат есім+етістік, ал зат есім+етістік</i> (еңбек оздырады, ал жалқаулық аздырады)
4. «Оқу и жазба»	4.1. Оқу	2.4.1.3 оқу және әдеби мәтіндерді ажырату, сурет иллюстрацияларын, кестелер мен диаграммаларды ажырату
	4.2. Жазба	2.4.2.2 жазу кезінде мәтінді өңдеу тәсілдерін білу және қолдану: сөздерді ауыстыру және орнымен ауыстыру, презентацияның реттілігін өзгерту, жетіспейтінді қосу
4 тоқсан		
1. «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	2. 1.3.2 екі және үш элементтен тұратын буындар сериясына еліктеп, шапалақтарды, таптауды қолдана отырып, өзгермелі екпінмен ритмикалық үлгіні қосу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	2.1.4.5 қол жетімді ауызша, паравербалды және вербалды емес құралдарды қолдана отырып, көмек сұрай білу («мені тыңдауды сұраймын», «маған көмектесуді сұраймын») және ризашылық білдіру
2. «Сөйлеуді тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	2.2.1.4 Йот дифтонгтары бар сөздерге фонетикалық талдау жүргізу
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	2.3.1.4 сөздің буынды құрылымын бір дыбыстан екіншісіне бір буыннан тұратын сөздерде басында немесе соңында біртіндеп ауысумен айту
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	2.3.4.3 табысты сөйлеу қарым-қатынасы туралы түсінікке ие болу, әртүрлі жағдайларда (отбасында, мектепте және т. б.) сөйлеу рөлдерін орындау
4. «Оқу и жазба»	4.2. Жазба	2.4.2.3 сөздегі қатені анықтау үшін сөздің позициялық моделін құру әдісін меңгеру

4) 3-сынып:
4 кесте

Бөлімдері	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		

1. «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	3.1.1.1 стереогноз процесінде заттарды «барлық кедір-бұдырлық (жылтыр, бұрыштық, дөңгелектелген) алу» нұсқауларына сәйкес жалпы белгілер бойынша топтау
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	3.1.2.1 үлгіге сәйкес 3-5 массаж әдістерін қолдана отырып, саусақтар мен қолдардың өзін-өзі массажен жасау, саусақтар атаулары бойынша айырмашылықтары
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	3.1.4.1 іс-әрекеттің (оқиганың) себеп-салдарлық байланысын және одан кейінгі сезім, көңіл-күй сезімін анықтау
2. «Сөйлеуді тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	3.2.1.1 қатты және жіңішке дауыссыз дыбыстарды есту арқылы ажырату
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	3.2.2.1 сұрақтарға жауап беру, сұрақтар құру арқылы тыңдалған мәтіннің нақты және контекстік мазмұнын түсіну және көрсету
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	3.3.1.1 әрбір «кезекші» (жеткізілген) дыбыс үшін 1-2 таза сөйлемді айту
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	3.3.2.1 жұрнақтардың көмегімен зат есімдердің сөзжасамын тәсілін қолдану
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	3.3.3.1 бір сюжеттік сурет бойынша әңгіме-сипаттама элементтерімен әңгіме-әңгіме құрастыру
4. «Оқу и жазба»	4.1. Оқу	3.4.1.1 сөздер мен мәтіндерді оқығанда 1 және 2 қатардағы дауысты дыбыстарды саралау, жұптасқан қатты және жіңішке ауыспалы буындық тізбектерді еркін оқу
2 тоқсан		
1. «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	3.1.1.2 3-5 секунд ішінде шулы суреттегі таныс заттарды тану
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	3.1.3.1 сөйлемде логикалық екпін табу, оны жаңа сөзге аудару
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	3.1.4.2 автотренинг элементтерін білу, релаксация формулалары бойынша релаксацияны орындау
2. «Сөйлеуді тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	3.2.1.2 ұсынылған фонеманы шығару тәсілі ретінде қолды модельдеу: садақ, саңылау, діріл немесе жарылыс
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	3.2.2.2 сөйлемді бастапқы формада берілген осы сөйлемдегі сөздер жиынтығынан ажырату
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	3.3.1.2 орташа онтогенез физиологиялық мүмкіндіктердің мүмкіндігінше айқын ерте дауыссыз дыбыстарды айту

	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	3.3.2.2 антонимдерді құрастыру және дұрыс жазу, мәндерін ажырату
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	3.3.4.2 сюжеттің сюжеттік әрекетінің шарықтау шегін бейнелейтін суретке сүйене отырып, оқиғаның соңын ойлап табу
4. «Оқу и жазба»	4.1. Оқу	3.4.1.2 минутына 25-30 сөз қарқынымен дұрыс және мәнерлі қарапайым мәтіндерді оқып, тапсырма бойынша үзінді табу
	4.2. Жазба	3.4.2.1 жазуда дауыссыз дыбыстардың жұмсақтығын 2 қатар дауысты дыбыстармен белгілеу,
3 тоқсан		
1. «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	3.1.1.3 дыбыс бағытын сезіну және дыбыс көзіне қарай жылжу
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	3.1.2.2 жазықтыққа назар аудару және объектілердің орналасуын атау: алдыңғы – артқы, жоғарғы-төменгі, оң – сол
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	3.1.3.2 логикалық екпіннің ауысуымен фразаны айту, оны сыртқы әрекетпен, қажетті күштің дауысымен, интонациямен белгілеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	4.1.4.3 релаксация құралын көрсете отырып, логопед-мұғалімнің бұйрығымен демалу: баяу тербеліс, беткі массаж, рефлекс-тыйым салу позициясы, өзін-өзі сендіру 3.1.4.4 балалардың өлеңдерінің, әңгімелерінің, ертегілерінің мазмұнын талдау
2. «Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	3.2.1.3 дауыссыз дыбыстарды ажыратып, профильде берілген дыбысты табу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	3.2.2.3 мәтіннің негізгі идеясын анықтап, мәтін бөліктерінің мағынасын ашу
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	3.3.1.3 сөздің буынды құрылымын бір буыннан екінші буынға, бір дауыссыздан екіншісіне біртіндеп ауысумен екі ашық және бір жабық буыннан тұратын үш буынды сөздерде (котенок, половик) айту
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	3.3.2.3 фразаларды аналогия және үлгі бойынша жасау, толықтыру, кеңейту № 9: <i>зат есім+ сын есім, ал зат есім+ сын есім</i> (әкесі үлкен, ал баласы кішкентай), № 10: <i>зат есім+сын есім+ зат есім</i> «От-тілсіз жау», № 11: дәнекер және қарсылықты жалғаулықтары сөйлемдерді құрастыру
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	3.3.4.3 диалог пен монологты мәтіннің бір түрі ретінде ажыратып, берілген тақырып бойынша диалогты бастау

4. «Оқу и жазба»	4.1. Оқу	3.4.1.3 мәтіннің жекелеген бөліктеріне (кіріспе, қорытынды), түсініксіз сөздерге сұрақтар қойып, оқылған мәтінге жоспар құру
	4.2. Жазба	3.4.2.2 қатаң, қатты-жіңішке - жұптасқан дауысты дыбыстардың фонемалық-графемалық дифференциациясын жүргізу
4 тоқсан		
1. «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	3.1.3.3 еліктеу, үлгі, ауызша нұсқаулық бойынша баяндау, сұрақ қою және ынталандыру интонациясын модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	3.1.4.5 өз қызметін және басқа оқушылардың тапсырмаларды орындау сапасын бағалау, сабақты қорытындылау, ескертулер мен сындарды қабылдау
2. «Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	3.2.1.4 пароним сөздерінің құрамына кіретін оппозициялық дыбыстарды ажырату
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	3.3.1.4 ұсынылған сөздер мен сөз тіркестерінің ішінен дыбыстық буын құрылымына ұқсас сөздерді таңдау
4. «Оқу и жазба»	4.2. Жазба	3.4.2.3 сөздің позициялық моделіндегі күшті және әлсіз фонемаларды ажыратуға негізделген графемалық дифференциация процесінде әріптің мағыналық айрықша рөлін түсіну және түсіндіру

5) 4 класс:
таблица 5

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1. «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.1. Тактильді, көрі және есту гнозисі және праксисі	4.1.1.1 стереогноз процесінде нысандарды формат нұсқауларына сәйкес 2 және одан да көп жалпы белгілер бойынша топтау: «барлық жылтыр және дөңгелектенгенді ал»
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	4.1.2.1 үлгі мен ауызша нұсқауларға сәйкес 3-5 массаж әдістерін қолдана отырып, саусақтар мен қолдардың өзін-өзі массажын жасау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	4.1.4.1 ұжымдық сөйлеу ойынында жетекші болу, ойын ережелеріне сәйкес келетін нақты интонацияланған командаларды ұсына білу, барлық ойыншылардың ережелерді орындауын бақылау
2. «Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	4.2.1.1 есту арқылы ызың және ысқырық дауыссыз дыбыстарды ажырату, саңылаулар мен аффрикаттарды қалыптастыру әдісі туралы ойды ажырату

	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	4.2.2.1 сөздерді морфемаларда көрсетілген грамматикалық көрсеткіштер бойынша ажырату («қайда ұйықтайтынын және қайда ұйықтағанын көрсет...», «шамның қайда және шамдардың қайда екенін көрсет...»)
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	4.3.1.1 рационалды дауыс беру негізінде барлық дыбыстарды анық айта отырып, дауысты, жұпталған дауыссыз дыбыстарды өзгерте отырып, буындар сериясын өзгерту
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	4.3.2.1 жұрнақтарын қолдана отырып, сын есімдердің тәсілін қолдану
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	4.3.3.1 фразеаралық байланыс құралы ретінде есімдіктерді қолдана отырып, экскурсия бойынша диалогты бастау және жүргізу
4. «Оқу и жазба»	4.1. Оқу	4.4.1.1 түзетілген дыбыстарды қамтитын сөздермен саналы, дұрыс, біртіндеп және мәнерлі қысқа мәтіндерді оқу
2 тоқсан		
1. «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	4.1.1.2 равен матрицаларында сюжеттік картиналардағы бөлік пен бүтінді байланыстыру
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	4.1.3.1 тану, содан кейін модельдеу қатты және ақырын, жоғары және төмен дауыс, баяу және жылдам сөйлеу, тыныс алуды таныс мәтінге дұрыс тарату
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	4.1.4.2 өз қызметін және басқа оқушылардың тапсырмаларды орындау сапасын бағалау, сабақты қорытындылау, ескертулер мен сындарды қабылдау
2. «Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну»	2.1 Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	4.2.1.2 жалпы және артикуляциялық қозғалыстарды орындау кезінде бұлшықет кернеуінің корреляциясын табу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	4.2.2.2 сөйлеудің әртүрлі формаларын түсіну: өтініштер, тапсырмалар, нұсқаулар
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	4.3.1.2 берілген дыбыстарды буындарда, сөздерде және сөз тіркестерінде айту, сөйлеу сапасына деген ұмтылыс пен жауапкершілікті көрсету
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	4.3.2.2 контекстен сөздердің лексикалық мағынасын табу және орнату, тікелей және бейнелі мағыналарды түсіндіру
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	4.3.4.2 фразеаралық байланыс құралы ретінде синонимдік сөздерді қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгіме-сипаттама және әңгіме-әңгіме құрастыру
4. «Оқу и жазба»	4.1. Оқу	4.4.1.2 минутына 35-40 сөз қарқынымен дұрыс және мәнерлі қарапайым мәтіндерді оқып, графикалық жоспар бойынша қайталау

	4.2. Жазба	4.4.2.1 дауысты және қатаң, ызың және ысқырық, Р және Л-дыбыстық талдау негізінде жазбада жеке түзету бағдарламасының әріптерін ажырату
3 тоқсан		
1. «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	4.1.1.3 музыкалық фрагменттің ырғақты негізін марш пен вальс ырғағымен жаңғырту (сарт еткізу, таптау)
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	4.1.2.2 орталықсыздандыруды меңгеру, бір ұсыныстан үш-төрт жалпы қозғалыс тізбегін қайталау
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	4.1.3.2 тану, содан кейін модельдеу қатты және тыныш, жоғары және төмен дауыс, баяу және жылдам сөйлеу, тыныс алуды бейтаныс мәтінге дұрыс тарату
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	4.1.4.3 жағдайға сәйкес - аутотренинг элементтерін білу, қарым - қатынас барысында эмоционалды шиеленісті жеңілдету үшін релаксация формулалары бойынша релаксацияны орындау 4.1.4.4 іс-әрекеттің (оқиғаның) және одан кейінгі сезімнің, көңіл-күйдің себеп-салдарлық байланысын анықтау және түсіндіру; болашақ эмоцияларды болжау
2. «Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	4.2.1.3 қарапайым және күрделі формаларға фонемалық талдау жүргізу, ұсынылған фонемалардан сөздерді синтездеу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	4.2.2.3 нақты мазмұнды, контекстті және мәнмәтінді анықтап, ажырату
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық бйындық құрылымы	4.3.1.3 бір буыннан екіншісіне тегіс ауысатын сөздің буын құрылымын бір дауыссыздан екіншісіне екі жабық және бір ашық буыннан үш буынды сөздерде, сондай - ақ бір ашық және екі жабық буыннан үш буынды сөздерде айту
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	4.3.2.3 талғаулы жалғаулы шылаулары (не...,не, немесе) бар, себеп-салдарлық шылау бар (себебі), синтаксистік конструкцияларды құрастыру, сурақ конструкцияларын құрастыру (сурау демеулігі және арнайы сурақ сөздер арқылы)
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	4.3.4.3 әңгімелесушінің талқылау процесінде (тақырыптар, мәселелер) айтқанын егжей-тегжейлі және қысқаша баяндау
4. «Оқу и жазба»	4.1. Оқу	4.4.1.3 оқылған мәтін-пайымдау материалында тезистер жасау және қорытынды жасап, фактілер көрсетіп (ғылыми, күнделікті), дәлелдер келтіру

	4.2. Жазба	4.4.2.2 мәтінде лексиканы, сөйлеу бұрылыстарын, үлгіден алынған синтаксистік конструкцияларды қолдана отырып, өз ойларыңызды ауызша және жазбаша түрде білдіру, негізгі фактілердің себеп-салдарлық тәуелділігін сақтай отырып, маңызды сәттерді жеткізу
4 тоқсан		
1. «Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика»	1.3. Интонация, сөйлеудің қарқыны және ырғағы	4.1.3.3 табиғи интонацияны модельдеу, қуаныштың, таңданудың, қорқыныштың эмоционалды күйлерін шылау арқылы білдіру, леппен ым-ишарамен және мимика арқылы сүйемелдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	4.1.4.5 пиктографиялық тұрғыдан ең көп қолданылатын сөздерді «жазу», заттарды пиктограммалармен және атаулары бар карталармен байланыстыру, байланыс үшін тиісті карта мен пиктограмманы таңдау
2. «Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну»	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	4.2.1.4 логопед-мұғалімнің көмегімен бірқатар сөздерден рифмалық сөздерді таңдау
3. «Сөйлеу»	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	4.3.1.4 бір сөзді әр түрлі формадағы екпіннің қозғалғыштығын сақтау
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	4.3.4.4 фразааралық байланыс құралы ретінде синоним сөздерді қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгіме құру
4. «Оқу и жазба»	4.2. Жазба	4.4.2.3 алгоритм бойынша туыстық сөзді таңдауды және логопед-мұғалімнің көмегін пайдалана отырып, жетіспейтін тексерілетін дауысты әріпті сөздерге енгізу